

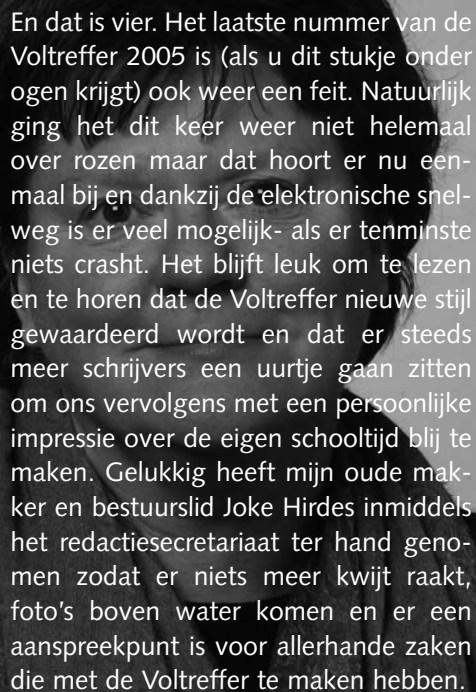

Inhoud

van de redactie	02	Liebenon	17
van de voorzitter	03	Erelidmaatschap	19
Waar zijn ze gebleven (I)	04	Waar zijn ze gebleven (II)	20
van het bestuur	09	Kort	24
van het Libanon	10	Berichten uit het verleden	25
In memoriam André van der Louw	11	Hervatting dodenlijst	26
Tussen Kralingen en Crooswijk	12	Waar zijn ze gebleven (III)	28
In memoriam Ina Kunst-Hoff	14	Ledendag	32

van de redactie

En dat is vier. Het laatste nummer van de Voltreffer 2005 is (als u dit stukje onder ogen krijgt) ook weer een feit. Natuurlijk ging het dit keer weer niet helemaal over rozen maar dat hoort er nu eenmaal bij en dankzij de elektronische snelweg is er veel mogelijk- als er tenminste niets crasht. Het blijft leuk om te lezen en te horen dat de Voltreffer nieuwe stijl gewaardeerd wordt en dat er steeds meer schrijvers een uurtje gaan zitten om ons vervolgens met een persoonlijke impressie over de eigen schooltijd blij te maken. Gelukkig heeft mijn oude maker en bestuurslid Joke Hirdes inmiddels het redactiesecretariaat ter hand genomen zodat er niets meer kwijt raakt, foto's boven water komen en er een aanspreekpunt is voor allerhande zaken die met de Voltreffer te maken hebben.

2 Helaas gaat er desondanks toch soms wat fout zoals in de vorige Voltreffer hinderlijk bleek(en waar we alle twee overheen hebben gelezen) stond er in de inhoudsopgave het In memoriam aangekondigd van Henk Scholtes terwijl dit natuurlijk de heer Leo Scholtes had moeten zijn! Uiteraard onze excuses hiervoor. In dit dikke kerstnummer hebben we naast de vaste rubriek van de Voorzitter en Van het Libanon weer twee bijdragen van de hand van Jan van Lier. Zo interviewde hij Ineke Swanevelt en Marja Kok en schreef hij een treffend In memoriam naar aanleiding van de dood van André van der Louw. Frank Barendse interviewde Charlotte Besijn (Goede Tijden, Slechte Tijden).

Jan van Lier was ook nog eens verantwoordelijk voor het idee voor een nieuwe rubriek: "Liebenon" een serie korte portretten van mensen die elkaar op het gebied van de Liebe troffen op het

Libanon en die nog steeds een paar zijn. Om maar dicht bij huis te blijven (en omdat er leuke foto's voorhanden waren) in deze Voltreffer Bart Hirdes en Joke Valk die binnenkort officieel de 25 jaar volmaken. Libanon Paren die graag in deze serie willen: meldt u bij het redactiesecretariaat!

Bram Peper hield de eerste Libanon-lezing en ook daar besteden we aandacht aan. Zo ook aan het erelidmaatschap van Henk van Waveren en Hans Zeeberg. Met het oog op de volgende reünie en het honderdjarig bestaan van het Libanon beraadt het bestuur zich op een aantal activiteiten. Een daarvan is het eerste ledenuitstapje waarover u de details in dit nummer kunt lezen.

Ook Peter Aubert leverde weer een bijdrage. Dit keer schreef hij over het Libanon referendum dat in 1970 werd gehouden. Hans Brouwer voldeed aan een verzoek van Henk van Waveren en schreef een stuk over een onderbelichte leerlingengroep namelijk die van de Handelsdagscholers. Met dank nog Hans voor de leuke foto's!

Tenslotte is er dit nummer aandacht voor de rol van de administratie in school aan de hand van een terugblik van Paula Scharff(geen familie) en vertelt Ria Stijger iets over haar betrokkenheid bij de VOL- ledenadministratie. Helaas is er ook dit keer weer een In memoriam. Ina Kunst- Hoff wordt herdacht door Tannie van Rossen-Peute. De serie de Dodenlijsten wordt op verzoek van velen hervat en zal weer in de Voltreffer worden opgenomen. Mijn pagina is vol! Tot volgend jaar,

Carrie Grootaers

van de voorzitter

Met enige regelmaat wordt er geïnformeerd wat je als lid van de VOL 'krijgt' in ruil voor het lidmaatschap. Steevast kunnen wij antwoorden dat de reünies met stip bovenaan staan als het gaat om het organiseren van activiteiten voor onze leden.

Het ontvangen van een zeer gelikt verenigingsblad is natuurlijk zeer de moeite waard om lid te worden van de VOL. En ook via onze website (die binnenkort in een nieuw jasje zal worden gestoken) is het een fluitje van een cent om in contact te komen met oud klasgenoten of om andere informatie omtrent de 'oude school' te vergaren.

MAAR: er is meer! Het is toch immers veel leuker om elkaar meer dan eens in de vijf jaar te kunnen ontmoeten! Om tegemoet te komen aan de wensen hieromtrent van onze leden hebben we in de vorige VOLtreffer een oproep gedaan om ideeën aan te dragen. Jammer genoeg hebben we hier bedroevend weinig reacties op gekregen.

Gelukkig ontbreekt het onszelf nog niet aan plannetjes en onze eerste ledendag zal dan ook in februari 2006 zijn beslag krijgen. U kunt hierover elders in dit blad lezen.

Om echter toch aan meerdere wensen tegemoet te kunnen komen zou ik u het volgende in overweging willen geven: Als u in alle rust onder uw kerstboom zit, denk dan nog eens na over wat u leuk zou vinden om met oud klasgenoten of jaargangen te ondernemen en laat het ons weten op:

bhirdes@worldonline.nl

Ik wens u heel gezellige feestdagen en alle goeds voor 2006!

Jelka Kuipers, voorzitter

Waar zijn ze gebleven (I)

door Jan van Lier

Ineke en Marja, over ostentatief kijken en voor vijf gulden flauwvallen

“ Wij waren een ramp op school ”

“ Ik was echt ernstig ”

“ Wij zijn altijd blijven zitten ”

4

Aan het woord zijn Ineke Swanevelt en Marja Kok, leerlingen van het Libanon in de jaren 1957 – 1960. Beiden later uitgegroeid tot talentvolle actrices. Beiden de toneelschool in Amsterdam doorlopen en carrière gemaakt. Maar daarover straks. Eigenlijk hadden we Yolande Bertsch ook bij het gesprek willen hebben. Eveneens leerling uit die tijd. Ook naar de toneelschool gegaan en destijds op het Libanon opvallend aanwezig op de culturele avonden met zelfgemaakte toneelstukken. Maar Yolande is in alle drukte domweg onbereikbaar, dus haar impressies houden we nog tegoed.

Ineke en Marja, inmiddels zestigers (hun verschijningswijze heeft daar echter niets mee uitstaande) en tijdens het gesprek weer even dwarse schoolmeiden, die af en toe “ wel vreemde dingen deden ”.

Marja: “Ik had een weddenschap met

Yolande, dat ik vijf gulden van haar zou krijgen als ik in de klas zogenaamd flauwviel en naar huis moest worden gebracht. Dat is me gelukt!

Ik weet ook nog, dat Yolande een toneelstuk van ongeveer een kwartier had geschreven. Daarin was zij Oedipus en ik locaste (hoe verzin je het!). Maar we mochten van de schoolleiding dat stuk in de klassen opvoeren. Dat was bijzonder, ja. ”

De dames waren ook al redelijk bekwaam in het spel van uitdagen en jennen.

Ineke: “de biologie leraar Poolman noemde ik consequent Peulman. De man liet niet na mij telkens te verbeteren. “Poolman is de naam ”.

Bij geschiedenisdocent Römeling – op wie zij beiden verliefd waren - legde zij uitdagend beide benen op de stoel vóór haar. Romeling wist niet anders te zeggen dan: “Ik kijk nu ostentatief naar buiten.” Waarop Ineke vroeg: “Wat is “ostentatief ”, meneer?”.

En meer van dat soort schermutselingen, die het vak van leraar zo boeiend maken.

Carrière

Beiden hebben de eindstreep niet gehaald op het Libanon.

Ineke ging na drie jaar van school, werd in 1960 toegelaten tot de toneelschool in Amsterdam, samen met o.a. Hans Kemna, de latere castingdirector, Annemarie Oster en Elsje Scherjon, deed in 1963 eindexamen. Marja: "Ineke gold als hét grote comedytalent op de toneelschool". Ze heeft daarna drie jaar gespeeld bij de Nederlandse Comedie, toen o.l.v. Guus Oster en Han Bentz van den Berg. Na drie jaar kreeg Ineke plankenkoorts, werd bang van een grote zaal en heeft daarna nooit meer gespeeld in grote ruimten.

Marja heeft na drie jaar Libanon uiteindelijk een diploma gehaald op de Vlaggeman -ulo in Blijdorp, kwam na een jaar Engeland in 1962 op de toneelschool met o.a. Rutger Hauer en Jeroen Krabbé - Yolande was haar daar in 1961 voorgegaan -en kwam na haar eindexamen in 1965 bij de toneelgroep Centrum.

Op de toneelschool hebben beiden les gehad van coryfeeën als Ank van der Moer, Ton Lutz en Lies Franken. De overstap naar het beroepstoneel was niet makkelijk. Onder aan de ladder beginnen. Kleine rolletjes. Bij de Nederlandse Comedie heerste een hiërarchische, koele cultuur. Geen sfeer om als beginnend actrice vertrouwen op te bouwen. De toneelgroep Centrum was in meerdere opzichten wat moderner, speelde eigentijdse stukken, veelal onder regie van Peter Oosthoek. Marja vond daar gelijkgestemde zielen als Jules Hamel, Shireen Strooker en Joop Admiraal. Daar was het wèl mogelijk om middels workshops andere manie-

ren van toneelspelen te ontwikkelen. Het begon in de toneelwereld te gisten. Er kwam verzet tegen de hiërarchische cultuur, het -zoals ze dat noemden - bourgeoistoneel, het gebrek aan inspraak en democratisering.

In 1969 begon de actie Tomaat met veelal blijvende gevolgen voor een groot deel van de toenmalige toneelélite.

Het werkteater

De actie Tomaat werd vooral geïnitieerd door dramaturgiestudenten. Marja c.s. kozen een andere, positievere weg. Zij - 12 acteurs - stichtten met hulp van 3 ton subsidie uit de experimenterpot van minister Marga Klompé het Werkteater (n.b. zonder "h"!). Een acteurscollectief zonder vaste regisseur, zonder leider, zonder speelklare toneelstukken en met zelfopgelegde beperkingen. Een stuk ontstond op basis van improvisatie, veel vergaderenen eindeloos gezever over details. Het vergaderen was een hel. Het maken van een stuk trouwens ook. Een visie op het toneelspel kon ze niet ontzegd worden, maar de aanpak deed een zwaar beroep op de eigen creatieve inbreng van de acteurs. Teksten werden ook niet vastgelegd. "We werden meesters in improviseren".

5

Toneelschool Amsterdam 1965 met Marja

De democratisering sloeg door. Het Werkteater mocht van zichzelf niet in theaters spelen.

Iedereen mocht overal over meebeslissen. Ze deden alles zelf, tot het schoonmaken toe.

Toch heeft het Werkteater ontegenzeggelijk een vernieuwende invloed gehad. En uitstekende acteurs en regisseurs (oh, wonderlijke speling van het lot!) voortgebracht: Peter Faber, Helmert Woudenberg, Shireen Strooker etc. Een creatieve club met sterke persoonlijkheden. Marja : "Ik ben voor een groot deel gevormd door het Werkteater en tegelijkertijd heb ik er mede vorm aan gegeven " .

6

Jan Kassies, toen directeur van de toneelopleiding in Amsterdam, haalde het Werkteater binnen de opleiding. Ook Marja gaf daar les. Alle studenten wilden er stage lopen.

De groep zocht andere podia, bijv. psychiatrische inrichtingen. Een weg, die Ineke al eerder had gevonden. Zij introduceerde na haar toneelervaring het rollenspel op de jeugdafdeling psychiatrie in Santpoort. Bedacht scènes, waarin de jongeren zich konden uiten. Een aanpak avant la lettre .

Toneelschool Amsterdam 1963 met Ineke

Het was de tijd van Jan Foudraïne en "Wie is van hout?". Het stuk "Toestanden " van het Werkteater ging daarover. Het was absoluut vernieuwend wat zich toen in die discipline afspeelde.

Vervolg

Ineke werd door Karel Prior gevraagd om samen met de latere priester Antoine Bodart(!) het programma "NOS Kiosk" te presenteren. Vanaf 1974 tot 2002 verbleef Ineke vanwege het werk van haar man in Milaan, Göteborg, Mallorca en Antwerpen. In die fase heeft ze zich op het tekenen en schilderen geworpen. Ze heeft ook geëxposeerd. Het zijn doeken met een surrealistische inslag.

Sinds 2 jaar woont ze in Amsterdam. Schrijft toneelstukken en met haar man filmscenario's.

Haar toneelstuk "Gif en vergiffenis" gaat in 2007 in première.

Het duizelt je bij zoveel creativiteit.

Ook Marja beschikt over een breed arsenaal aan begaafdheden. Na 13 jaar Werkteater is ze in 1983 gestopt. De groep viel geleidelijk uit elkaar. Het élan druppelde weg. Er was ook zo ontzettend veel zelf bedacht en opgezet.

Marja is documentaires gaan maken; heeft theater en speelfilms geregisseerd; scenario's geschreven en ook veel met video gewerkt, o.a. met Arjan Nederveen. Volgend jaar komt een t.v.-serie uit, waaraan zij heeft meegewerkt: Circus Waltz.

Daarnaast is ook Marja gaan schilderen. Ze maakt in hoofdzaak portretten.

Beiden zijn actief op het gebied van het schrijven van filmscenario's, maar het schrijven van subsidieaanvragen voor films schijnt een vermoeiende bezigheid te zijn.

Libanon-jeugd speelde in Schouwborg

Het Libanon Lyceum is nog steeds een beetje aan het feesten ter gelegenheid van het vijftigjarig bestaan. De leerlingen hadden er een vrije vrijdagmiddag aan te danken, omdat zij met z'n allen naar de Rotterdamse Schouwborg mochten, waar een groepje scholieren het Engelse blijspel „Het witte schaap van de familie” op de planken zette. Maandagavond is er nóg een opvoering. Mevrouw dr. J. M. Tillema-De Vries had de regie over de negen scholieren uit de derde, vierde en vijfde klasse, die met veel durf en enthousiasme zich door de tekst van het blijspelletje heenwerkten. De jongelui maakten wat aardige typtjes en waar zowel hun rollen als hun leeftijd en hun — bij de „heren” potsierlijke — kostuums het toelieten, naar hartelust te schmiëren, hadden ze zelf kennelijk plezier in hun onderneming. De zaal bleef evenwel terecht wat kritisch. De toeschouwers hadden wel degenlijk een aantal tekortkomingen in de gaten, met name in het nogal nerveus gespeelde eerste bedrijf, toen ma Winter: haar oordeel velde over commissaris Preston, nog vóór de goede man de tijd had gehad de deur achter zich dicht te trekken. Zo was er meer, maar toch kan de algemene indruk er een van waardering zijn, vooral dank zij de frisheid, waarmee Ineke van der Linden dochter Pat speelde en de onstuimigheid van de piepjonge Jaap Kamp als zoon Peter, het witte schaap in dit gezin van rasboeven-met-gouden-arten.

De Libanontijd

Het was een leuke school. Fraaie omgeving. Het gebouw een beetje somber. Ook het fietsenhok komt ter sprake. Had blijkbaar ook andere functies dan waarvoor het bedoeld is.(?)

De snoepwinkel op de hoek van de Jericholaan staat helder voor de geest: brokken speculaas kon je daar kopen, en een slof: krokant gebak met in het midden een eilandje van abrikoos. En koekkrumels niet te vergeten.

Schaatsen op de IJclub Kralingen. Veel aan toneel gedaan. Ineke droeg “In een diligence zaten negen mensen bij elkaar” voor, een gedicht, waarin ze alle negen personages deed. Ze speelde in “Het witte schaap van de familie”, onder regie van docente Nederlands, mevrouw Tillema-de Vries, in de Rotterdamse Schouwborg ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de school. Met o.a. Ineke van der Linden en Jaap Kamp, zoon van de docente Frans. Dat was in 1959.

Marja herinnert zich de declamatie-avonden en het CHJ-toernooi, destijds een zeer populaire scholierenontmoeting op tal van fronten. Bij de declamatiewedstrijd altijd de eerste prijs, dat spreekt. Ze was toen ook actief bij radio Minjon.

Toneelgespeeld met o.a. Ineke Schröder, Ineke van der Linden, Cees Wage-mans (waar zijn ze toch gebleven?) en Rob Wiegman. Verder worden als leerlingen van destijds Kees Kortland en Irene en Monique van Baaren genoemd.

Van de docenten staan Römeling, Tak (leuke, charmante man), mej. Heijzeler (schat van een vrouw), Bloos, Timmermans, van Gool (allemaal erg aardige mensen) en Yark (reisje naar Zwitserland) hoog genoteerd. Minder leuke herinneringen roepen Sinnige (wiskunde) en mej. Ringelberg (l.o.) op. “Als we zwemmen hadden, was ik dus altijd ongesteld”.

Anno 2005

Nog even enthousiast, nog even creatief, nog even veelzijdig. Ineke schrijft. Marja is net klaar met de t.v. serie en geeft dramalessen op het Koninklijk Conservatorium in den Haag.

Beiden hebben een kleinzoon. En dat is weer een nieuwe dimensie aan het bestaan. Het Libanon; het is ver weg, maar de school roept nog steeds warme gevoelens op.

Rotterdam; ze komen er graag. Hebben beiden een band met de stad gehouden. Foto's uit het verleden? "Geen idee waar ik die heb gelaten".

Ineke, enkele dagen later: "Ik heb er toch nog zes gevonden!".

The way we were. De foto's doen herinneren aan een liedje, dat Noël Coward al in 1935 schreef, één van zijn bekendste. Een waarschuwing aan een moeder, die haar dochter naar het toneel wilde sturen.

*Don't put your daughter on the stage,
Mrs. Worthington*

*Don't put your daughter on the stage
The profession is overcrowded and the
struggle's pretty tough*

*And admitting the fact, she's burning to
act, that isn't quite enough.*

*She has nice hands, to give the
wretched girl her due*

*But don't you think her bust is too
developed for her age?*

*I repeat Mrs. Worthington, sweet Mrs.
Worthington*

Don't put daughter on the stage. Etc.

Gelukkig wordt niet altijd geluisterd naar goedbedoelde raad.

8

Jan van Lier
November 2005

1959: Toneelstuk o.l.v. mev. Tillema-de Vries in de Rotterdamse Schouwburg ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van het Libanon. In het midden (met bril) de regisseuse, links van haar Ineke Swanevelt. Wie zijn de anderen?

van het bestuur

Hoewel er helaas ook een aantal leden hebben opgezegd kunnen we ook dit keer weer een viertal nieuwe leden begroeten, te weten:

Ria Dubbeld-Donkersloot (1983)
Helma Leonhard-Strien (1974)
Cynthia van der Spaa (1990) en
Charlotte Lie-Piang (2005)

Allen van harte welkom als lid!!

Ons bereikte het trieste bericht dat oud-leerling Bart Boom in zijn woonplaats Esneux in België is overleden.

Het bestuur van de VOL op zoek naar mensen die graag een stukje willen schrijven in de Voltreffer (als aanvulling op het al bestaande schrijversteam en dan liefst uit ons jongere ledenbestand) of op de VOL-site over een onderwerp dat natuurlijk betrekking heeft op het Libanon.

Hiervoor kan men zich aanmelden op het volgende emailadres:
bhirdes@worldonline.nl

We denken aan herinneringen aan oude klasgenoten, leraren, examens, kolderdagen, vervolgarrières, anekdotes, zoekgeraakte klasgenoten, be-

roemde en beruchte oud-Libanezen enzovoorts.

Wie o wie is er in het bezit van klassenlijsten van vóór 1968 (bhirdes@worldonline.nl) of naar de redactie.

9

Namens de penningmeester een dringend verzoek om na te gaan of u uw contributie voor 2005 al heeft overgemaakt op gironummer 8078771 t.n.v. VOL Libanon Rotterdam en of u het antwoordstrookje m.b.t. automatische incasso al heeft opgestuurd??

Wij zijn genoodzaakt deze contributie-inning te gaan hanteren daar we hebben vernomen dat de acceptgiro in 2007 gaat verdwijnen. Het blijft natuurlijk ook mogelijk zelf de contributie over te maken op gironummer 8078771.

Libanon lezing 2005 Bram Peper

10

Op woensdag 12 oktober vond de jaarlijkse Libanon Lezing plaats. Bram Peper, oud-hoogleraar, oud-burgemeester van Rotterdam en oud-minister van Binnenlandse Zaken gaf zijn visie op de politieke situatie in Nederland. In een lang betoog, gelardeerd met eigen concrete ervaringen, gaf hij een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen in Nederland, deels onder invloed van mondiale gebeurtenissen (het verdwijnen van het communisme, de val van de Muur, de ontwikkeling van Europa op economisch terrein). Eén van de stellingen die hij uitwerkte ging over de grote schommelingen bij de verkiezingsuitslagen van de laatste vijftien jaren in Nederland. Deze geven aan dat er echt iets aan de hand is en dat dat alleen maar op te lossen is door middel van staatkundige hervormingen. Op de een of andere manier zullen politici weer echte volksvertegenwoordigers moeten worden. Nu kan iemand in de Tweede Kamer zitten zonder ooit echt iets voor en met "het volk" gedaan te hebben. Een districtenstelsel, gecombineerd met een handig systeem van referenda zou al een stap in de goede

richting zijn. Ook de gekozen burgemeester past in die lijn. Peper sprak niet over het onderwijs: "Een terrein waar ik niet echt verstand van heb". Wel over leiderschap: "Echte leiders zijn schaars op dit moment in Nederland. Het gaat om mensen die wel een goed oor hebben voor de mensen aan wie ze leiding geven, maar die ook keuzes durven maken en risico's durven nemen. Mensen met gezag. En gezag ontleen je nooit aan je functie, wel aan je kwaliteiten en je persoonskenmerken.

Een boeiende avond met een spreker die er zelf ook zichtbaar van genoot en een zaal die geïnspireerd werd. En dat alles in het prachtige monumentale gebouw van het Libanon Lyceum in Kralingen.

Van de redactie:

Het feit dat het Libanon deze lezing organiseerde is niet onopgemerkt gebleven in de pers en leverde in Foorum, een informatiekraant voor het openbaar onderwijs in Rotterdam, een aanduiding "Topper van de maand" op.

Het Libanon krijgt van de krant voor ouderparticipatie een dikke voldoende, de zaal zat vol met ouders, zoals gezegd merkte de pers de lezing ook op en het feit dat elke belangstellende de lezing kon bijwonen, na het aanvragen van een toegangskaartje, getuigt van een "openbare" mentaliteit.

We hebben met de rector afgesproken dat mocht u de persberichten gemist hebben dit keer, de volgende lezing ook aangekondigd wordt in de Voltreffer.

Oud-burgemeester André van der Louw overleden

20 oktober j.l. is André van der Louw overleden. Hij was van 1974 tot 1981 burgemeester van Rotterdam. Een geliefde burgervader, bleek al spoedig na een begin, waar de scepsis, met name bij het bedrijfsleven, overheerste. Maar dat veranderde snel. Van der Louw droeg èn de burgers èn de haven een goed hart toe.

Wij memoreren hem in de Voltreffer, omdat hij in 1979 het lustrum heeft geopend.

Het gebouw aan de Ramlehweg was destijds omgetoverd in een spectaculair multi - event met exotische restaurantjes, winkels, kenniscentra, een echte pub, een casino, cabaret en muziek. Een week lang feest, en dan te bedenken, dat alle onderdelen door het personeel en de leerlingen werd gerund!

Honderden en honderden mensen kwamen erop af.

Van der Louw verrichtte de opening met de hem bekende zwier. Met de hem aangeboden roos – zal wel rood geweest zijn! – in het knoopsgat.

Op bijgaande foto staat hij op het balkon, geflankeerd door Henk van Waveren, de voorzitter van de onvolprezen lustrumcommissie en rector Jan van Lier.

Een feestelijke opening met cachet.

Stijlvol was ook de herdenkingsdienst, die op 26 oktober j.l. in de volle Laurenskerk werd gehouden. De speeches, waaronder een zeer aandoenlijke van zijn kleindochter Naomi, werden afgewisseld door muziek, die hij zelf had uitgekozen. Muziek, die een kijkje gaf in wat hem bewoog: het adagietto van Mahler, het socialistische strijdlid Avanti Popolo, maar ook Chet Baker, Jacques Brel, Charles Aznavour, John Lennon.

Wij denken met warmte aan hem terug.

Tussen Kralingen en Crooswijk

door Peter Aubert

Een referendum op het Libanon

In juni van dit jaar werd in Nederland voor het eerst een referendum gehouden. De bevolking mocht zich zelf uitspreken over de Europese Grondwet en verwierp die met een duidelijk 'Nee!'. Voor Nederland was zo'n rechtstreekse kiezersuitspraak dan wel nieuw, maar het Libanon had al in 1970 zijn eigen referendum.

Natuurlijk, er werden op school wel meer campagnes gevoerd en verkiezingen gehouden. Zo was er in 1968 een felle campagne gevoerd voor de bestuursverkiezing van de Libanon School Bond, waarin Friso de Zeeuw ('the best there is...') het duidelijk wist te winnen van Rob Geerlof. Een jaar later werd er een Leerlingenraad opgericht, onder leiding van Bert Kok en Erik Mager. Maar de leden van die raad werden aangewezen, niet gekozen.

Aktie en impasse

In De Kelder was ondertussen een 'Aktiegroep' ontstaan die de leerlingenraad 'krities' volgde. Ook voerde ze met leerlingen binnen en buiten 'aktie' om meer inspraak en medezeggenschap te bereiken. Veel haalde dat niet uit en in het begin van schooljaar 1970-71 leken

zowel de 'Aktiegroep' als de leerlingenraad leeggebloed bij gebrek aan concrete successen. In die situatie haalde Van Waveren een paar actieve leerlingen bij elkaar om te zien hoe de inspraak een nieuwe start kon maken.

Nieuw: een referendum!

Het gesprek leidde niet tot resultaat, de meningen bleven verdeeld. De groep uit de Kelder had duidelijk andere ideeën dan de officiële klassenvertegenwoordigers, en die waren het weer niet eens met de leerlingen die eigenlijk niets van inspraak moesten hebben. Om uit die impasse te komen werd besloten om de leerlingen nu eens zelf te laten meebeslissen. Maar liefst vijf (!) verschillende plannen voor leerlingeninspraak zouden in een echt referendum aan alle leerlingen van het Libanon worden voorgelegd.

Een ruime keuze

Er viel voor de Libanezen echt wat te kiezen. Plan 1 was een parlementair stelsel in het klein: de leerlingen zouden een maal per jaar een bestuur en een parlement kiezen. De Kelder-groep had zijn plan 2 ('Demokraties Alternatief'), waarin grote vergaderingen van alles en iedereen ('one man, one vote') de beslissingen zouden nemen. Dan was er

een model waarin leerlingen alleen onder begeleiding van leraren zouden vergaderen en een plan waarin de leerlingen van de 'oude situatie' meer rechten zouden hebben dan die van de nieuwe ('Mammoet'-) scholengemeenschap. En tenslotte presenteerde zich een compromisplan met van alles een beetje.

Tegenstellingen

Het Libanon ging weer eens een woelige tijd tegemoet. De verkiezingsstrijd werd 'uitgevochten' met stencils en met muurkranten, met verhitte discussies binnen en buiten de klas, maar ook met roddel en achterklap. Want, zoals bij alle referenda, ging het niet alleen om de plannen zelf. Het referendum bleek ook een mooie uitlaatklep voor allerlei onderhuidse spanningen. Zo kon een grote groep van de Mecklenburg in het referendum zijn onvrede uiten over de fusie met het Libanon. Maar ook was er de afkeer van groepen Mecklenburgers tegen hun eigen, in hun ogen te brave schoolbond. En er was weerzin tegen 'die lui daar uit de Kelder' onder aanvoering van Kentie, Aubert, van Kleef en Groenenwegen, door sommige leraren overigens nog eens vakkundig opgeklopt. Dan had je de gevoelens van 'de nieuwe situatie' zoals ze genoemd werd, de onderbouw van het nieuwe Mammoetsysteem, die zich door de bovenbouw niet serieus genomen voelde. En tenslotte was er de grote groep leerlingen die eigenlijk geen zin hadden in dit hele gedoe, die vonden of van hun ouders hadden gehoord dat actievoeren eigenlijk niet helemaal netjes was. Al deze tegenstellingen speelden in het referendum een rol.

De democratie wint

De uitslag was voor iedereen een verrassing, niet in de laatste plaats voor de 'Kelder'-oppositie. Het 'Demokraties Alternatief' had 23 % van de stemmen gekregen, 353 stuks. 38 % van de leerlingen stemde voor het gezagsgetrouwe plan en 29 % voor het compromis. Bij elkaar waren er 1543 geldige stemmen uitgebracht. Een geweldig resultaat natuurlijk, zo'n opkomst. Maar geen enkel plan had een meerderheid achter zich weten te krijgen. Eerst werd geprobeerd om de twee grootste minderheden aan elkaar te smeden door wederzijdse concessies ('geen leraren in de leerlingenvertegenwoordiging', 'sociale commissie van het Mecklenburg blijft bestaan'), maar deze coalitie spatte al op de eerste vergadering van de nieuwe leerlingenraad uit elkaar. Pas na een tweede referendum won het 'compromis'-plan overtuigend. De opzet was geslaagd: de leerlingen van het Libanon hadden de leerlingenraad gekregen die ze zelf wilden.

13

In memoriam

Ina Kunst-Hoff (1934-2005)

Ina op reünie, geheel rechts

14

Op 5 mei 2005 overleed onze oud-leerling Ina Hoff.

Na de eerste klas te hebben gedaan op de HBS in Warffum kwam Ina in de tweede op het Libanon, toen nog een relatief kleine school.

Van het Groningse naar Rotterdam, een probleemloze overstap.

Binnen de kortste keren kende iedereen Ina Hoff: een prettige leerling, een kameraadschappelijke klas/schoolgenoot.

Met een positieve instelling, die haar handelsmerk zou worden, was geen moeite haar te veel bij alles dat voor de schoolgemeenschap georganiseerd moest worden.. Zij was actief binnen de schoolclub, bij de schoolsporttoernooien, de ontmoetingen met het Winterswijkse Lyceum en zeker niet in de laatste plaats bij het volleybalteam. Zij speelde achtereenvolgens in het schoolteam, het oud-leerlingenteam "de Rammehlaars", het Rotterdamse team, het Districtteam en tenslotte in het Nederlandse team, ook daar als aanvoerder.

In 1958 behaalde zij aan de Haagse Academie voor lichamelijke opvoeding haar MO acte, waarna zij ging lesgeven aan haar oude school in Warffum, ver-

volgens aan het Nederlands Lyceum in Den Haag, de Analistenschool in Oss en het Rhedens Lyceum in Rozendaal. De oud-leerling Henk Deering was daar haar collega.

In 1980 zat Ina in de toporganisatie van de PARALYMPICS in Arnhem. Het was het jaar waarin zij haar eerste operatie aan borstkanker onderging en haar toekomst onder ogen zag. Als bewijs van diepe bewondering en waardering kreeg zij de gouden, de zilveren en de bronzen plak. Zij was trots op deze onderscheidingen, misschien meer dan op alle hiervoor behaalde medailles.

In 1990 volgde de organisatie van wereldspelen voor gehandicapten in Assen, in 1993 tenslotte de organisatie van de Europeesche jeugd-Olympische Spelen in Valkenswaard.

Ondanks haar ziekte bleef zij genieten van de reizen naar mooie streken samen met haar man Klaas, van de succesvolle studies en carrières van de beide dochters en van de kleinkinderen. Het was ontroerend te zien en te horen hoe zo'n dapper kleinzoontje afscheid nam van oma.

Ina is zeventig jaar geworden.

Tannie van Rossen-Peute

Ina op reünie, derde van rechts met zonnebril

Naar aanleiding van het overlijden van Ina Kunst-Hoff en een verzoek van Tannie van Rossen-Peute hieraan een in memoriam te wijden, heb ik haar gebeld en gevraagd om een foto van Ina. Dit werd een gesprek vol met herinneringen en namen, een heel verleden werd op een heel enthousiaste manier herleefd. Ik kreeg van haar twee telefoonnummers van dames die foto's van Ina zouden hebben en ik vroeg aan mevrouw van Rossen of ze voor één van de volgende Voltreffers niet wat leuke herinneringen op papier wilde zetten.

Eén van de dames die ik aan de telefoon kreeg, mevrouw Greet de Lange-Los beloofde mij een foto op te sturen en vertelde mij dat Ina Hoff twee jaar geleden nog op een reünie was geweest bij haar thuis, dat Theo van Leeuwen daar een verslag van had gemaakt en dat dat tot op heden niet was verschenen in de Voltreffer.

Naderhand had ik haar nog een keer aan de telefoon en vertelde ze mij dat helaas nog twee oud-leerlingen uit die tijd helaas niet meer in ons midden zijn, één ervan wordt in onderstaand verslag al gememoreerd, de andere naam die

ter sprake kwam is die van Henk Dokter. Ik dank Greet de Lange, Els Küppers, Theo van Leeuwen en Hans Brinkhuijsen voor hun spontane medewerking bij het totstandkomen van dit stukje en hierbij alsnog

Het verslag van de reünie HBS A+B

3 juli 1954 en 13 juli 1954. Twee data waarop diploma's uitgereikt werden, respectievelijk HBS-B en HBS-A. Vijftig jaar geleden. Is er een mooiere aanleiding denkbaar om een reünie te organiseren? En dat gebeurde dus ook. Precies ertussenin, op 10 juli kwam een groot deel van de geslaagden bij elkaar. Drieëntwintig deelnemers, een leuke score zou ik denken.

Het was trouwens niet de eerste keer dat we bij elkaar kwamen, zo'n 27 jaar geleden hebben we ook al een bijeenkomst op touw gezet, maar dit vijftigjarige jubileum vroeg natuurlijk om een herhaling. En het leuke is, dat we in de laatste maanden toch nog een aantal "verloren zonen en dochters" hebben kunnen vinden. En zo konden we uitspraken noteren als: "jij bent geen steek veranderd"; "je bent geen millimeter gekrompen"; "wat leuk! weet je nog

..."; "even wachten...; nu weet ik het weer: Miep!" En ga zo maar door. Feest der herkenning, doorregen met het opnieuw leven inblazen van oude vriendschappen. Allerlei namen van leraren passeerden de revue: Fuykschot, Kamp, Muste, Bloos, van Gent, Hoogcarspel, Rooth, Deering, noem maar op. Maar ook namen van afwezigen én van mensen die deze bijeenkomsten niet meer mee kunnen maken. Zoals Gerard Huizer, die er de vorige keer nog wel bij was, maar al kort daarna door zijn ziekte ingehaald werd. Tja, we raken op een leeftijd dat goede gezondheid niet helemaal meer een vanzelfsprekendheid is. Maar de aanwezigen konden nog allemaal uitstekend uit de voeten en in diverse groepjes werd steeds weer in allerlei bewoordingen vastgesteld dat we toch wel uitstekend onderwijs gehad hebben. En ik hoor het Cor Stigter nog zeggen: "Ik zag een uitzending van één tegen honderd. Vraag: in welk land liggen de Dardanellen, Turkije, Griekenland of (vul maar in)? Vijfentachtig procent wist het niet! Nou vráág ik je! Maar

wél allemaal naar Turkije met vakantie... Nou, dat werd er bij ons door Van Gent wel stevig ingedramd..."

Eregaste was Tannie van Rossen-Peute, gymlerares en maar weinig ouder dan wijzelf. Zij vertelde dat ze er in die tijd zo aan moest wennen dat ze met "U" aangesproken werd. "Maar," zo zei ze, "dat gaf wel aan dat in die tijd een docent nog gezag had, ongeacht de leeftijd."

Resumerend: wat een plezier om al deze mensen weer te ontmoeten, te constateren dat het ons allemaal goed is gegaan en dat we allemaal nog midden in het leven staan. Greet en Theo, uit ons aller naam dank voor jullie gastvrijheid. Loes en Adrie: we houden jullie aan je belofte! En o ja, Hans Brinkhuijsen, waar was nou die rode gele shawl?

Tot slot de kijkersvraag: weet iemand waardoor Rotterdam op 3 juli 1954 nog meer in het nieuws was?

Theo van Leeuwen.

Ina op reünie winter, op de voorgrond, 4e van links

Liebenon

Misschien zit het in de lucht of hebben we net als de Memories en All you need junkies op zijn tijd behoefte aan verhalen waar ... en ze leefden nog lang en gelukkig achter staat. Op de laatste reünie (en waarschijnlijk ook op die daar voor) behoorde in ieder geval tot de top drie van meest gestelde vragen de schijnbaar nonchalante gestelde "Ben je getrouwd" vraag (op de hielen gevolgd door Wat doe en Heb je kinderen).

Bijzonder is het als mensen elkaar hebben leren kennen op school en nu nog steeds bij elkaar zijn want meestal hadden verkeringen die al zo vroeg werden ingezet, geen lang leven. Zo niet die van Joke Valk en Bart Hirdes.

Het was in de eerste helft van de jaren zeventig. De wilde zestiger jaren hadden weliswaar behoorlijk wat losge maakt maar er waren zeker nog zaken die er toe deden hoewel die nog geen normen en waarden werden genoemd.

Het verhaal van Joke en Bart begon in Renesse waar een huis van een vriend stond dat voor een paar dagen werd bevolkt door een groep Libanezen waaronder Joke. En toen kwam Bart aanrijden en die was het! Blijkbaar op het goede moment en met de juiste zaken in zijn hoofd. En het werd al snel serieus. Joke had in die tijd een etage in de Taborstraat (vrij uniek in die tijd) en dat werd uiteraard de plaats om elkaar beter te leren kennen.

17

(Ik moet bekennen dat ik als vriendin van Joke erg moest wennen aan Bart. Ik vond hem zo serieus en rustig en had

eigenlijk iets anders in gedachten voor haar, iets met een rode sportauto en bravoure en ik heb nog erg mijn best gedaan om hem af te raden maar er werd – gelukkig- niet naar mijn niet zo wijze woorden die meer voortkwamen uit jaloezische gevoelens geluisterd).

Het zat dus goed en er werd verloofd (en ik nam mijn verlies en leende een jurk van mijn moeder om als vriendin en belanghebbende ook bij deze nieuwe schoonmoeder in een goed blaadje te komen). En er werd getrouwd in 1982 dus bijna 25 jaar geleden met alles erop en eraan in het kasteel van Rhooen en ze hadden het goed. Op huwelijksreis naar Luxemburg, aan het werk daarna weer in het laboratorium voor Joke en Bart vloog de wereld over voor Heineken.

En toen na een aantal jaren kwamen de meiden: Barbara en Rosalie en dat veranderde hun leven totaal. Twee tegelijk, veel werk, maar meer dan welkom en Joke koos voor de rust van thuis en het volop genieten van die twee. Nu is het of het verhaal zich herhaalt. Vriendjes aan de deur. De hond die uitgelaten moet en pubers die heel veel lachen. In Friesland maar volgend jaar in Toscane. Joke werd onlangs 50 en Bart staat nog steeds als een rots in de branding rustig de zaak te bezien. En het Libanon? Dat speelt dus nog steeds mee, niet alleen in de verhalen uit die tijd maar nu ook dagelijks via de mail en de telefoon en nu dus ook in dit verhaal. Gelukkig dus zonder bravoureding in een rode sportwagen. Met excuses nog aan Bart!

Erelidmaatschap

Op de Algemene ledenvergadering van 22 april van dit jaar (die overigens niet rechtsgeldig was en later opnieuw is gehouden) heeft het bestuur gemeend een tweetal leden van het eerste uur te benoemen als erelid van de vereniging, te weten Henk van Waveren en Hans Zeeberg.

Hans Zeeberg was helaas op dat moment niet aanwezig maar aan Henk werd door Vlado Thumann een speciaal voor de vereniging vervaardigde speld uitgereikt, waarna Henk een dankwoord uitsprak: "De VOL is ongeveer 8 jaar geleden begonnen en uitgegroeid tot een succes. Ik hoop dat het nieuwe bestuur dit succes zal voortzetten. Het kindje van mij en Hans (de Voltreffer) is in andere handen overgegaan en is nu mooi aangekleed"

Het uitreiken van de speld aan Hans Zeeberg heeft even op zich laten wachten, maar geschiedde 8 oktober j.l. ten huize van Hans door onze secretaris Frans Ververs.

Wij feliciteren de heren van harte met hun erelidmaatschap en hopen nog vaak op hen te mogen terugvallen, mocht dat nodig zijn!

Waar zijn ze gebleven (II)

door Hans Brouwer

v.l.n.r. achterste rij: Aad van Meer, Bertie van Moorst, Rob Lerou, Peter de Jong, ?, Nico van Schelven, John Delwel, Wim Sliedrecht daarvoor: Gert Portheine, Yvonne Boon, Hr. Beckman, Jacob Steendam, Ron Kempers 2 daarvoor links: Wim van Dullemen, Hans Brouwer en rechts Robby Tomaso, Max Patty vooraan: ?, Sytze Sijtsma, Lieuwe Steendam, Joost van der Plicht

20

De Handelsdagschool of: hoe ik gitaar leerde spelen.

Het was begin zomer 1967 en ik was naar het Libanon-Lyceum gekomen om me met mijn net behaalde MULO-diploma op te geven voor de Handelsdagschool. Vreemd genoeg was ik nog maar net een uur op de hoogte van het bestaan van deze school. Dat zat zo. Ooit was me verteld dat je met een MULO-diploma naar de HBS kon en omdat het witte houten schoolgebouw van de Dalton-HBS er net zo vertrouwd uitzag als dat van de Vlaggeman-ULO, wilde ik me daar opgeven. Helaas werd me al snel door een dame van de administratie duidelijk gemaakt dat dat met mijn net behaalde diploma MULO-A met handelsvakken niet zomaar ging. Alleen als ik de mij voorgeschotelde stapel boeken die zomer door zou worstelen om zo mijn achterstand in wis- en natuurkunde

weg te werken en het toelatingsexamen zou halen, ja dan werd ik toegelaten. Tot de 3e klas! Ja, daar had ik dus helemaal geen zin in en wat moest ik bovendien met mijn 17 jaar in een klas met 14-, 15-jarigen? Alleen, wat nu? Ze vroeg of ik wel eens van de Handelsdagschool gehoord had. Nee, zei ik. Nou, legde ze uit, dat is een soort HBS, maar dan met veel handelsvakken. Daar zou ik met mijn diploma zeker worden toegelaten en de school zat in het Libanon-Lyceum. Dus ik nam de tram richting Kralingen en inderdaad bleek mijn cijferlijst voldoende om te worden aangenomen. Terug naar huis droomde ik al van een mooie carrière want was me niet net verteld dat deze school je voorbereidde op een 'leidinggevende functie in het bedrijfsleven'? Dat leek me wel een mooie toekomst en als ik wilde kon ik zelfs met een goede eindlijst naar de examenklas van de HBS en met dat diploma kon ik weer naar de universiteit! Kwam alles toch nog goed.

Al snel in mijn eerste jaar merkte ik dat de HDS binnen het Libanon een apart geval was. Zo kwam je bijvoorbeeld in de 3^e klas, maar een 1^e en 2^e klas bestonden niet. Ook zaten er alleen maar jongens in mijn klas en ze kwa-

men van heinde en verre, soms van ver buiten de stad terwijl de meeste andere Libanon-leerlingen in Kralingen of daar in de buurt woonden. We voelden ons buitenstaanders en vooral tussen het gymnasium en de HDS voelden we een grote afstand. Overigens hoorde ik toen pas dat er in Nederland maar een paar Handelsdagscholen waren.

Was de HDS binnen het Libanon een beetje apart, de meisjes van de andere scholen vonden de jongens ervan wel leuker dan die uit hun eigen klas merkte ik. Omdat de meesten van ons net als ik al een MULO achter de rug hadden, waren wij met leeftijden van 17 soms 18 jaar een stuk ouder en klaarblijkelijk interessanter. Wij reden op een Puch of Tomos en een enkeling maakte helemaal de blits door met zijn auto naar school te komen.

Dat de HDS mij niet zou leiden naar de aanvankelijk zo mooi gedachte toekomst in het bedrijfsleven bleek al snel in het eerste jaar en dat kwam grotendeels door: de gitaar. Al heel lang wilde ik gitaar kunnen spelen en ofschoon ik er thuis een had, kon ik er niks mee. De eerste schooldag bracht daar verandering in want er kwam een jongen naast me zitten, Wim van Dulleman heette hij en die vertelde me dat hij gitaar speelde. Ook bleek hij vlak bij mij in Rotterdam-West te wonen. Wat lachte het geluk me die dag toe! Konden we mooi bij elkaar thuis huiswerk maken en hij zou me dan ook meteen gitaar leren spelen. Hij had ook nog een pick-up en terwijl ik het wat muziek betrof thuis moest hebben van de radio, kon hij zijn eigen platen draaien. John Mayall & the Bluesbreakers, John Lee Hooker, Muddy Waters, Memphis Slim, nooit eerder had ik zulke muziek gehoord.

Een wereld ging voor me open. Voor het eerst hoorde ik de gitaarsolo's van BB-King, Eric Clapton en Peter Green (toen nog niet zulke bekende namen). Zo wilde ik ook kunnen spelen, wist ik. Thuis zat ik urenlang te pingelen en mijn huiswerk verwaarloosde ik. Mijn cijfers werden steeds slechter en het werd nog erger. Tijdens de lessen zat ik karikaturen van leraren te maken of ik maakte ze het leven zuur. Als er maar om me gelachen werd, was niets me te dol. Ik was de clown van de klas. Voor mijn toenmalige docenten Malta, Bolhuis, Van Dongen, Groenberg, Kersten, Taselaar, Waardenburg, Heykoop en nog zo wat namen moet ik een verschrikking zijn geweest. De heer Van Dongen die ons les gaf in een aantal handelsvakken en ook klassenleraar was, moet menigmaal gedacht hebben wat Wim en ik toch in 's hemelsnaam in zijn klas deden. Hij vond bijvoorbeeld dat HDS-leerlingen als aanstaande zakenmensen zich ook zo dienden te kleden. Nette broek, overhemd, colbert en een das erbij was natuurlijk helemaal zoals het hoorde. En daar zaten wij dan, Wim en ik, naast elkaar in onze 'blues'-outfit met extravagante sjaaltjes om onze nek of andere opvallende kleding aan. Wat heeft hij daarover vaak met ons gediscussieerd.

Leuk vond ik wel dat hij voor een aantal HBS- en HDS-klassen een uitstapje met het vliegtuig naar Londen organiseerde. Via zijn dochter die bij een Scandinavische luchtvaartmaatschappij werkte, kon hij een chartervlucht van Zestienhoven naar Gatwick regelen voor ca. 70 gulden p.p. Een aardig bedrag toen voor mijn ouders maar ik mocht mee. Ik ging toen om met Helma van de HBS en met haar heb ik toch

maar mooi gewinkeld in Carnaby Street, toen de hipste straat van de wereld.

Met de gymnastiekleraren Rooth, Van Lier en Van Waveren had ik zelden problemen. Klieren deed ik bij hen nauwelijks want ik kon tenminste doen wat ik ook leuk vond: sporten.

Boekhouden, handelsrekenen, handelsbrieven leren schrijven en dat ook nog eens in het Engels, Frans of Duits, ik vond er weinig aan. Die handelswereld zou toch nooit de mijne worden, daar kwam ik steeds meer achter. Welke wereld het dan wel zou worden wist ik echter ook niet. Zat ik voor het gitaarspelen op de juiste plek, voor mijn toekomst in elk geval niet. Maar ja, wat kon ik anders nog doen? Tekenen kon ik goed maar naar de kunstacademie gaan, was nooit aan de orde geweest. Bij mij thuis was het net als in veel andere arbeidersmilieus: kon je leren dan mocht je naar de MULO voor een kantoorbaan en anders hing er nog wel een ketelpak voor je in een of andere fabriek. Gelukkig is dat tegenwoordig stukken beter geregeld.

Ik bleef natuurlijk zitten maar Wim 'gelukkig' ook. Opnieuw begonnen dus in de 3e. Deze klas was wel leuker dan de vorige. Er zat nu ook een meisje bij, Yvonne Boon. Ze was best leuk om te zien en ik denk dat veel jongens in de klas wel een oogje op haar hadden. Rare situatie eigenlijk, één meisje in een klas met verder alleen jongens. We kwamen er wel snel achter dat ze al een vaste vriend had. Dat was nou weer jammer. Een oude bekende van mij, Rob Lerou diende zich ook aan in de nieuwe klas. Ook hij speelde gitaar, kon drummen en pianospelen dus dat beloofde wat. Later bleek dat meer jongens in die klas zoals John Delwel en

Peter de Jong gitaarspeelden. Wat ideaal was, was dat we in contact waren gekomen met amanuensis Frans Rijdsdijk. Niet alleen speelde hij óók gitaar, we mochten ook in zijn lokaal 'pingelen' en stiekem roken (van zijn shag meestal). Frans was trouwens voor meer leerlingen een beetje een 'rustpunt' op het Libanon. Menigeen kwam na een shaggie en een kop koffie bij hem weer een beetje bij.

Dat rookverbod op en rondom school was voor ons trouwens een rare zaak. In de examenklas ben ik er als 20-jarige (!) nog eens uitgestuurd omdat ik in de wc tijdens een korte pauze had gerookt en dat terwijl sommige docenten, hooguit enige jaren ouder dan wij er in de school lustig op los pafden!

Maar goed, in elk geval ontstond er door stimulatie van Frans een bandje van HDS-jongens waarmee we nog op Kolderdag in De Kelder hebben gespeeld.

De schoolresultaten bleven mager en mijn gedrag in de klas werd steeds erger maar ik ging toch over naar de 4^e. Dat ik met mijn werkwijze echter niet zou slagen was geen verrassing. Het was een reddeloze zaak, ik zakte natuurlijk en wilde het ook niet meer overdoen ook al werd het me aangeraden. Nog een jaar zou de HDS bestaan, zei men

en dan was het afgelopen dus dan zouden ze heus iedereen wel laten slagen. Maar ik wilde weg daar en ik was er ook van overtuigd dat men mij liever zag gaan dan komen. Daar had ik het wel naar gemaakt. Ik zou gaan werken en wel zien hoe het allemaal ging lopen.

Als ik nu terugkijk op mijn Libanontijd, heb ik daar een dubbel gevoel over. Aan de ene kant de spijt dat ik daar niet geslaagd ben. Daar zal het dan ook wel mee te maken hebben dat ik zeker 1 x per jaar droom dat ik nog examen moet doen. Lang heb ik ook het gevoel gehad maar beter niet op school te komen want wat had ik er te zoeken? Niet één docent om nog eens gezellig mee te kletsen over die goeie ouwe tijd. Aan de andere kant heb ik er toch ook ondanks alles een leuke tijd gehad. Het waren de zestiger jaren en er gebeurde altijd wel wat op school en naast wat vrienden heb ik er ook nog wat vriendinnetjes gehad.

Herinneringen en nieuwsgierigheid naar wat er van hen allemaal geworden is, waren dan ook de reden dat ik jaren geleden toch maar eens naar een reünie ging. Van de HDS-jongens waren er helaas maar een paar gekomen en dat groepje is tot op de dag van vandaag hetzelfde gebleven. Waarom de anderen niet komen, weet ik niet. Ze opsporen blijkt niet mee te vallen. Onderlinge contacten zijn na afloop van de school verloren gegaan, velen woonden ook ver van elkaar. Misschien hebben de meeste van de HDS ook niet zo'n band gehad met het Libanon.

Gitaarspelen doe ik nog steeds elke dag, dat heb ik er toch maar mooi aan overgehouden en het maakt goed wat

ik op andere wijze op het Libanon verknald heb. Ik kan niet zonder mijn gitaar en tot op de dag van vandaag ben ik dankbaar voor mijn ontmoeting op de eerste schooldag met Wim van Dullemen. Die speelt trouwens ook nog steeds en is redelijk bekend geworden in de Nederlandse blueswereld.

Uiteindelijk ben ik na verschillende banen en jarenlang geworstel met mezelf en wat geluk in een heel andere wereld dan die van het zakenleven toch nog prima op mijn plaats terechtgekomen. Alleen die droom dat ik op het Libanon nog iets moet afmaken, zal me waarschijnlijk wel de rest van mijn leven blijven kwellen...

kort

24

Ria Stijger werkt sinds 1989 op de administratie van het Libanon maar ze kende de school al veel langer omdat haar zwager er werkte. Ze ging al mee met schoolreisjes en verleende hand – en spandiensten tot ze haar vroegen om ook voor langere tijd op het Libanon te komen werken en dat deed ze en doet ze nog steeds met veel plezier hoewel het vaak hectische tijden zijn daar in het kloppend hart van de school.

Gelukkig is inmiddels veel gedigitaliseerd en worden de cijfers niet meer handmatig op lijsten geschreven (om daarna weer in de computer ingevoerd te worden) maar er is weer nieuw werk bij gekomen zoals het samen met haar collega's bijhouden en onderhouden van dit hele grote netwerk. Daarnaast is Ria verantwoordelijk voor de ledenadministratie van de Vereniging van Oud Leerlingen en dat is ook een pittige klus, zeker in de eerste jaren toen Ria geregeld moest puzzelen om te zien van welk lid de binnen gekomen contributie was. Deze zoektochten zijn binnenkort gelukkig de wereld uit als leden een automatische incasso accepteren of zélf hun contributie op tijd overmaken.

Ria werd door Henk van Waveren ooit benaderd voor deze klus omdat ze zich betrokken voelde bij die leerlingen die ooit op het Libanon zaten en omdat ze het in het algemeen heel leuk vindt om verschillende taken te hebben. Een understatement uit de mond van een echte duizendpoot!

Berichten uit het verleden

Naast de drukke wereld van leerlingen en docenten is er op school een afdeling waar alles veel rustiger is (lijkt) en waar het allemaal mogelijk gemaakt wordt: De Administratie.

Hier volgt een terugblik van een "stille kracht": Paula Scharff-Bronkhorst (geen familie van rector Paul Scharff !!)

De tijd die ik gewerkt heb bij de Libanon Scholengemeenschap is voor mij een onvergetelijke periode geweest. Bij veel dingen op kantoor heb ik meegeholpen. Om te beginnen het inschrijven van de nieuwe leerlingen, de boekenfondspakketten uitrijken en innemen enz. enz., de persoonskaarten van het stadhuis en onze eigen kaartsystemen bijhouden. Als bv. kinderen naar een andere school gingen of van een andere school kwamen, bijwerken, want dit moest kloppen. Daarnaast kregen wij "de administratie" -een uittreksel van het stadhuis, afdeling leerlingzaken, de persoonlijke gegevens van onze leerlingen die examens moesten doen voor het komend jaar. Begin oktober werd mij gevraagd of ik alvast de namen op de diploma's wilde schrijven zodat bij de uitreiking van het volgend jaar de diploma's klaar zouden liggen. Ik schreef op de achterkant van het diploma ook de

vakken op. De namen van de correctoren werden ook alvast vermeld. Als de uitreiking daar was werd het bekrachtigd met een handtekening van de desbetreffende corrector van de afdeling. Waar ik trots op ben is dat ik het diploma van mijn jongste dochter Margaret Joan Scharff roepnaam "Margie" zelf heb geschreven. Ik ben een blijde en gelukkige moeder dat ik dit heb mogen doen.

Voorheen schreef men alles met de hand en nu doet men het met de computer.

Mijn gezondheid liet te wensen over en zo ben ik jammer genoeg al 20 jaar thuis, maar ik kom tijd te kort, want ik heb te veel hobby's. Leuk hè?

Paula Scharff,
medewerkster van de administratie
van 1976 tot 1985

1940 ~ 1945

EVA SAIDERS

DR. IR. WEGISOLF

GRÉ MOREL
MR. MIEB GOUDSMIT
IR. A. VAN DER HORST
MR. H. A. HOOIBUIS
CLARA HEYERMANS
MIET MOREL
W. C. ARPS
A. C. M. JANSSEN
IR. J. ROSDOFF
N. S. V. GELDER
B. B. DRIELSMA
H. B. DUURENWIJDT
IR. F. FRANK
E. KOSTER
W. J. ALSBACH
G. H. JONG

MR. E. M. CAHN
F. HOOGEWERFF
HENNIE WINKEL
R. H. VOLLEDA
K. P. KUIJPER
J. H. KAMERDEEK
B. J. MAARSSSEN
IDA MAARSSSEN
H. B. WEINBERG
JHR. IR. M. REDCHLIN
ROSA BOESTER
A. A. V. GELDEREN
H. V. RAALTE
IR. P. J. V. DELDEN
C. E. T. SCHNABEL
J. B. BREEKHOVEN

ARTHURHOFF
L. HEYERMANS
L. J. LANS
JOSIE DE RAAY
D. WOLF
J. S. PRESSEISEN
A. J. V. DIEJEN
N. DE VOGEL
NOEKIE W. J. VEEN
P. J. M. V. GEORGI
L. S. V. STRATEN
D. SCHOUTEN
MARIE V. DE VEE
A. PAM
J. OLMAN
J. B. BREEKHOVEN

Hervatting dodenlijst

door Joke Hirdes-Valk

26

Na eerder het besluit te hebben genomen het artikel "dodenlijst" niet meer op te nemen in de Voltreffer nieuwe stijl, komen we met goedkeuring van Corné van Frankfoort op ons besluit terug en willen aan onze jongere leden het ontstaan van deze lijsten uitleggen, iets dat mij ook niet meer helder voor de geest stond, maar mij op aanwijzing van Corné weer duidelijk werd. Bij onze oudere leden werd de dodenlijst gemist, zo hoorde ik van Hans Zeeberg.

Eén en ander staat beschreven in het 3e nummer van de Voltreffer van maart 2000 en uit een citaat uit dit nummer blijkt wat Corné er toe bewoog deze dodenlijsten samen te stellen.

"Wie het gebouw van het Libanon aan de Ramlehweg bezoekt, ziet naar boven gaand aan de linkerkant van het trappenhuis een gladde stenen plaat met namen. Deze gedenkplaat met

eenenvijftig namen werd aangebracht op initiatief van leraren en oud-leerlingen. Op 4 mei 1950 is de plaat door de wethouder van onderwijs onthuld. Bij die gelegenheid is een eerste krans gelegd door de weduwe van de eerste directeur van het Libanon, mevrouw B. Holwerda-Meilink. In een kastje bij de plaat bevindt zich een met de hand geschreven gedenkboek uit 1950 met de namen en enkele, meestal summier, gegevens. Zowel de gedenkplaat als het gedenkboek bevatten enige onjuistheden"

Er klopten voorletters niet, er kwamen namen op de gedenkplaat voor die niet in het boek stonden, allemaal aanleiding voor Corné om het precies te gaan uitzoeken en zo ontstonden deze dodenlijsten waarvan er nu dus weer één volgt.

Dodenlijst 1940 – 1945
door Corné van Frankfoort

JOHANNA ESTELLA
VAN DER VEEN(NOEKIE)
Rotterdam, 17 februari 1923

MARIEKE GRIETJE
VAN DER VEEN
Rotterdam, 27 januari 1925

Met de twee dochters bestond het gezin Van der Veen uit vader Mozes, geboren in 1889 in Wedde (ten Zuiden van Winschoten) en moeder Emma Hart, geboren in 1893 te Scheemda(ten Oosten van Winschoten). De vader was winkelier in manufacturen.

Grootvader Mannes van der Veen (Beilen,1861) en zijn vrouw Johanna Hart(1859-1917) waren met hun zes kinderen: Mozes en zijn broers Salomon, Levie, Meijerd, Bernard en zus Martha uit het Noorden naar het zich uitbreidende Rotterdam gegaan.

Het gezin Van der Veen is op 28 september 1942 in Auschwitz vermoord. Grootvader Mannes op 7 december 1942. Van zijn kinderen hebben waarschijnlijk twee en misschien drie de oorlog overleefd.

Waar zijn ze gebleven (III)

door Frank Barendse

Niet te veel jodium graag

We spreken af in haar zojuist betrokken appartement in Amsterdam. Charlotte Besijn (1962) woont aan een rustige gracht, in een smaakvol ingericht huis. Aan de muren schilderijen van een getalenteerd familielid, aan een wand een boekenkast van vloer tot plafond gevuld met boeken over theater en film. Kunst is wat hier de klok slaat.

28

Onze vorige ontmoeting is van bijna dertig jaar geleden. Het zal de laatste schooldag van 1979 zijn geweest of misschien wel tijdens het lustrum. We weten het beiden niet meer en zeggen natuurlijk van elkaar dat we niets veranderd zijn. Maar dat klopt niet! Charlotte was vroeger introvert, verlegen en had lang stijl haar. Door een ziekte van de wervelkolom liep ze bovendien rond met een korset met kinsteun; niet echt de hippe outfit waar je als tiener zelfverzekerd van wordt. Nu is ze dagelijks te zien als de zelfbewuste vrouw Barbara in de serie *Goede Tijden, Slechte Tijden*. Het kan verkeren.

Van blues naar soul

Charlotte, haren strak achterover, bescheiden brillette op, vertelt dat ze

enigszins katterig wakker is geworden. Een verplicht dineetje van het werk gisteren, laat worden natuurlijk en over twee uur beginnen de opnames alweer. Ze zet snel een kloeke cappuccino en vertelt tot mijn verbazing dat ze maar twee jaar op het Libanon zat. En dat haar geheugen over die tijd ernstige gaten vertoont, een gebrek dat ze overigens deelt met de interviewer. En terwijl de klokkenluider van de Westertoren een vrolijk liedje inzet, steekt Charlotte van wal.

'Ik kwam in een klas, op de Weteringenstraat, met mensen die elkaar al langer kenden en wat met elkaar hadden. Ik was die brallerige jongens van het Erasmiaans Gymnasium gewend en dat was in de nieuwe klas dus helemaal niet zo. En de school was ook heel anders; allemaal jonge docenten die je bij de voornaam mocht noemen, alle niveaus door elkaar, niet zo elitair. Ik paste me snel aan: op het gym was ik blues, met ouwe spijkerbroeken en cowboylaarzen van Dr. Adams en op het Libanon werd ik soul; hele strakke broeken, make-up en hoge hakken! Desondanks voelde ik me niet erg aantrekkelijk met dat harnas vanwege de scoliose. Ik weet nog goed dat mijn chirurg een keer toestemming gaf dat ik

zonder dat ding naar een schoolfeest mocht. Dus ik had mezelf opgedoft, voelde me eindelijk vrij en leuk, maar niemand die het merkte! Er werd gewoon niet zo op dat ding gelet, denk ik.'

Het begin van je carrière moet wel een optreden met mij geweest zijn, op een schoolfeest op de Weteringenstraat! Herken je deze foto nog?

'Ja nou! We deden *Paradise by the Dashboardlight*. En ik was Meatloaf, met een kussen onder mijn blouse. Ja, jij vroeg mij! Ik zou het veel te eng hebben gevonden.

Maar toch, later speelde ik mee met het Cabaret NonBali, dat was met Dick Hoogenboezem, Hans de Haij, Jelka Risseeuw, Bob Lammens en Klara en Martine Uleman.

En André Boekhorst heeft me gevraagd; die had wel een zwak voor kinderen die niet zo lekker in hun vel zaten. En ik vond het enig! We gingen op zondag repeteren en later traden we op, tijdens het Lustrum in Café Chantant.... ik voelde me echt ergens bijhoren. Het heeft een week geduurd, met een paar optredens per dag. We hadden sketches en ik had nog een grappig duet met Klara. Die kon toen al heel goed zingen. Ze had een prachtig liedje *De Bel*. Op muziek van *Het Dorp* van Sonneveld met de tekst van Martine. Erg mooi.'

Maar dat was ook gelijk het einde van je tijd op het Libanon. Je bent gaan dansen, ondanks je rugproblemen.

'Ik heb als kind heel veel gedanst. Ik ging vier keer per week naar ballet. Het was mijn droom om ballerina te wor-

den, maar toen kreeg ik op mijn twaalfde scoliose en twee jaar later dat korset. Toen ik zeventien was zei mijn vader dat, als ik echt wilde dansen, ik dat nu moest doen. Dus heb ik me aangemeld op de Dansacademie, waar ze me nog van vroeger kenden, en daar kon ik zonder auditie te doen beginnen. Maar dat ging om allerlei redenen niet zo goed. Te jong, verliefd op de verkeerde, geen discipline. Ik kreeg het advies shows en musicals te gaan doen en in Parijs aan de slag te gaan! Ik vond het een belediging! Ik wilde bezielde ballerina worden! Ik moest en zou dansen, maar het duurde even voordat ik er weer serieus mee bezig ging'

Dus toen weer opnieuw begonnen?

'Ja, ik ben twee jaar later weer audities gaan doen bij alle dansacademies in Nederland voor uitvoerend ballerina. Maar op de meeste academies kreeg ik te horen dat ik te oud was en te weinig techniek had. Ik was al twintig! Bij de laatste academie in Arnhem was het een hele leuke auditie. Ik had een goed gevoel over de mensen en de stad; kneuterig en veilig. Daar heb ik uiteindelijk de docentenopleiding gedaan, maar er steeds bij gezegd dat mijn ambitie dansen was. En toen heb ik een stageplaats gekregen bij een klein modern balletgezelschap, Introdans. Ik heb overal en van alles gedanst, niets klassiek, maar werk van moderne choreografen; Nils Christe, Ed Wubbe, Christopher Bruce noem maar op. Een erg gaaf gezelschap, met échte mensen, sterke persoonlijkheden. Uiteindelijk heb ik er tien jaar gewerkt.'

Van dans, naar toneel, acteren.

'Ik had in het verleden ook nog een

selectie cursus kleinkunstacademie gedaan, daar kwam ik erachter dat acteren me makkelijk afging. Later bij Introdans deed ik ook meer rollen die inleving vergden. Dat beviel me en ik voelde dat daar wel iets lag. Ik ontmoette een bekend acteur, Hajo Bruins van toneelgroep Amsterdam, en die heeft me een jaartje privé-les gegeven. Toen wist ik het zeker, dat ik iets met toneel moest doen. Dat was prettig om te weten, voor als ik zou stoppen met dansen.

Toen ik stopte met dansen, heb ik me omgeschoold bij acteursopleiding 'De Trap' in Amsterdam en heb via verschillende castingbureaus wat commercials gedaan en gastrolletjes voor televisie en onbetaald theater gespeeld.'

30

Dat lijkt me zwaar.

'Nee helemaal niet. Ik was gewend zeventig uur per week te werken en dat was nu een heel stuk minder. Er bleek gewoon onvoldoende werk voor acteurs te zijn en ik wilde er eigenlijk al mee stoppen en iets anders gaan doen om de kost te verdienen, toen iemand me bij toeval vroeg voor een rol in *Goede Tijden*. Mijn eerste reactie was nogal terughoudend, ik zat nou echt niet op een soaprol te wachten. En dat bedoel ik niet snobistisch, maar ik houd van taal, van mooie stukken, dat vind je niet bij soaps. Maar ik had geen werk, en dacht: laat ik maar eens kijken of het wat is. Ik geloofde er zelf niet zo in: het was een grote rol, ik was nog te onervaren en eigenlijk te jong voor de rol. Zonder verwachtingen en heel ontspannen ging ik de screentests in en kwam steeds een ronde verder! Uiteindelijk moest ik in de studio auditie doen met Barthel Braat, een andere hoofdrolspe-

ler. Dat ging heel goed en voelde ook goed. Ik kreeg de rol. Super.'

En is het nu wel hard werken?

'Ja het is een zwaar rooster, met een werkweek van 25 tot 40 uur in de studio plus de voorbereiding. Dat lijkt niet zo veel, maar de werkdruk is erg hoog. Maar daar houd ik wel van. Ik heb gisteren zes uur gedraaid. Het is nooit even ontspannen. Je kunt niet zeggen; geef een half uurtje pauze, want ik heb het even niet of zo. Ik ben erg perfectionistisch, streberig zelfs, en wil er altijd iets uithalen wat er misschien niet in zit. Het is geen Shakespeare, maar ik kan er wel een mooie scène van maken. Een beetje achteroverhangen en de rol routineus spelen is niets voor mij, dan word ik ongelukkig.

Kijk, de uitdaging is ook om soms de bizarre verhaallijn, die uit de hand gelopen onzin, als acteur weer geloofwaardig te maken. Bovendien speel ik de rol al zo lang, een jaar of zes, dat ik ervoor moet waken niet te veel van mezelf erin te stoppen. Barbara is een moeder, die in een kleine wereld leeft, erg op haar gezin gericht. Zo zit ik dus niet elkaar! Er zit ook iets truttigs, iets burgerlijks bij, hoewel dat al veel minder is dan zes jaar geleden, toen ik met die rol begon. Ik heb daar nog wel wat invloed op gehad. Wat ik van haar karakter op dit moment moeilijk vind, is dat het lijkt of allerlei dingen haar overkomen. Dat maakt haar minder interessant. Het is voor het personage veel beter als ze zelf beslissingen neemt, hoe idioot die ook zijn. Dáár kun je als acteur wat mee, dat is leuk om te spelen. Daar hebben we dan gesprekken over met de scriptschrijvers. Die moeten weer rekening houden met het dramaturgisch geheel,

er moet samenhang zijn tussen zo'n twintig personages en het moet allemaal kloppen. Het is lastig om alle rollen spannend te houden. Er zitten wel eens een paar maanden tussen waarvan ik denk; gebeurt er nog wat of hoe zit het? Dan ben ik wel een leeuw en kom ik voor mijn personage op.'

De serie is al jaren heel erg goed bekeken; dagelijks zo'n anderhalf miljoen kijkers. Dat betekent dat je buiten je rol steeds herkend wordt. Hoe ga je daarmee om?

'Als je aan het werk bent, sta je er niet bij stil, maar daarbuiten is het bekend zijn heel confronterend. En dat heb ik niet overzien toen ik aan de rol begon. Ik vind dat echt een minpunt.

Laatst op vakantie in Rome stond ik met een vriendin in de St.Pieter te genieten van al dat moois, toen een volstrekt wildvreemde vrouw me bijna omhelsde. Ik zei; mevrouw ik ken u niet, en zij zei gelijk: maar ik jou wel! Nou toen werd ik voor het eerst echt fel en ik zei dat ik dat helemaal niet fijn vond!

Maar dat is het gekke van soaps en tevens de kracht; mensen denken dat ze de personages echt kennen. Ze kunnen zich zo inleven, dat ze iedere dag willen blijven kijken. De bladen noemen ons dan soapsterren, maar voor een echte ster, als dat al bestaat in Nederland, hebben mensen respect en houden ze afstand. Maar bij ons is er gek genoeg minder afstand. Tot voor kort reisde ik veel met het openbaar vervoer, maar dat doe ik niet meer. Mensen achter me in de tram hadden het dan over me, alsof ik er helemaal niet bij zat. Bizar. Trouwens, jij nog koffie?'

Het late opnamerooster (normaal begin is zeven uur 's ochtends) staat nog net een tweede kopje toe; vandaag om elf uur sharp staat de make-up klaar, een uurtje later beginnen de opnames en te laat komen is geen optie. Binnenkort is er een reünie van het Cabaret NonBali. Niemand zal Charlotte vragen wat ze tegenwoordig doet, of zeggen dat ze niks veranderd is; we kunnen dagelijks meemaken hoe het haar vergaat. Maar dat is allemaal schijn; de saaie Barbara lijkt in niets op de stoere Charlotte. Ze blijkt namelijk ook nog van whisky te houden, single malt, en niet te veel jodium erin graag.

Ledendag, zaterdag 4 februari 2006

Het bestuur van de Vereniging van Oud-leerlingen van het Libanon heeft het genoegen u en evt. een introducé uit te nodigen voor een ledendag op

Zaterdag 4 februari 2006.

De bedoeling van deze dag is een gezellig samenzijn van leden van de vereniging en het maken van een rit per oude tram door oud en nieuw Rotterdam.

U bent op zaterdag vanaf 13.00 uur van harte welkom op het complex van "ons aller Excelsior" waar Maarten Vink, Hansje den Ouden, Thijs Libregts, Ton Wickel en Graeme Rutjes hun hoogtij-dagen vierden.

Programma.

vanaf 13.00 uur
verzamelen op het complex van
Excelsior in Brasserie Woudestein
Honingerdijk 110
3062 NX Rotterdam
Tel. 010-4046703

De locatie is behalve met eigen vervoer, vanaf Rotterdam CS ook met tramlijnen 1 en 7 goed bereikbaar. Ook is er voldoende parkeerruimte aanwezig.

13.15: Ontvangst door het VOL-bestuur met "broodjesbuffet Woudestein"

14.30 precies: Vertrek vanaf de Burgemeester Oudlaan met een historische tram. Een anderhalf uur durende rit voert u door oud en (ver)nieuw(d) Rotterdam. Na afloop verwachten we u weer in de Brasserie voor een drankje en een borrelgarnituur.

Kosten voor deze dag zijn E 17,50 (incl. twee consumptiebonnen en onbeperkt koffie, thee en melk bij het broodjesbuffet)

Inschrijving geschiedt door E 17,50 over te maken op giro 8078771 t.n.v. VOL Libanon Rotterdam, onder vermelding van naam, adres, tel.nr. email-adres en "ledendag" v or vrijdag 6 januari 2006!!

Inschrijven per e-mail: voll@lr.nl
of per brief: Postbus 4018
3006 AA Rotterdam

gelijktijdig met het overmaken van het bedrag!!!

Een minimaal aantal van 30 deelnemers wordt aangehouden
We hopen u in grote getale te zullen ontmoeten.

Tot ziens graag op zaterdag 4 februari 2006!!